

Kirjoitus tehtävä

MIELIPIDEKIRJOITUS (4LK.)

TUNNIN TAVOITTEET

- **Kirjoittamisen prosessin eri vaiheiden toteuttaminen käytännössä.** Näitä vaiheita on Juvosen ja Routarinteen (2020) mukaan erimerkiksi sanottavan kehittäminen ja tiedon kokoaminen, ideoiden karsiminen ja kokonaisuuden jäsentely sekä tekstin muokkaaminen ja viimeistely.
- **Tutustuminen mielipidekirjoitukseen tekstilajina.** Tekstilajipohjaisen kirjoittamisen ydinajatus on ensin tunnistaa, että teksteillä on tavoitteita ja että samaan tavoitteeseen pyrkivillä teksteillä on toisiaan muistuttavia piirteitä (Juvonen & Routarinne, 2020).
- **Parityöskentelyn opetteleminen.** Yhdessä kirjoitettaessa oppilaat tottuvat siihen, että heidän kirjoittamansa on yhteisen muokkauksen kohteena, ja saavat toistensa kirjoittamista seuratessaan aineksia reflektoida omaa kirjoittamistaan (Juvonen & Routarinne, 2020).

TYÖSKENTELYYN VIRITTÄYTYMINEN

Ennen parien jakamista keskustellaan toimintatavoista yhteiseen työskentelyyn. Nämä tavat kirjataan ylös.

On tärkeää, että jokainen oppilas saa äänensä kuuluviin ja pääsee aktiivisesti osallistumaan tärkeään arvopohdintaan siitä, millaiseen ryhmään haluaa sitoutua. 2013).

Luetaan yhdessä esimerkkimielipidekirjoitus, ja poimitaan siitä yhteisen keskustelun kautta omaisia piirteitä. Nämä piirteet listataan ylös oppilaiden näkyville, ja ne toimivat myös samalla tavoitekuvauksina, jotka ohjaavat sekä oppilaiden työskentelyä että opettajan arviointia (Myllyntausta & Routarinne, 2013).

PARITYÖSKENTELYN ALOITTAMINEN

Parit ryhtyvät miettimään aihetta, josta he haluaisivat ilmaista oman mielipiteensä. Ideoista kootaan esimerkiksi ajatuskartta, jonka avulla oppilaat jäsentävät aihettaan. Jos tässä vaiheessa oppilailla on hankaluuksia, voidaan myös koota lista valmiista mielipidekirjoituksen aiheista.

Yhdessä keskusteleminen ja vaihtoehtoista neuvottelu harjaannuttavat analysoimaan tekstin tavoitteita ja niiden toteuttamista (Juvonen & Routarinne, 2020).

Yhdessä kirjoitettaessa oppilaat tottuvat siihen, että heidän kirjoittamansa on yhteisen muokkauksen kohteena, ja saavat toistensa kirjoittamista seuratessaan aineksia reflektoida omaa kirjoittamistaan (Tuomi & Kulju, 2015)

Yksi opettajan tehtävistä on näyttää, miten ideoita karsimalla ja järjestämällä ja niiden keskinäisiä suhteita hahmottamalla syntyy tekstin alustava jäsenitys, jonka varassa tekstiä aletaan kehittää (Juvonen & Routarinne, 2020).

KIRJOITTAMINEN

Ideoinnin ja jäsentelyn jälkeen aloitetaan kirjoittaminen. Parit kirjoittavat tekstiä yhdessä roolia vaihdellen, toinen kirjoittaa ja toinen kommentoi. Opettaja tukee kirjoitusprosessia kysymällä, keskustelemalla ja antamalla parantamisehdotuksia. Tämän avulla aloitteleva kirjoittaja oppii muokkaamaan ja muotoilemaan tekstiään kirjoittamisen aikana ja pitämään silmällä tekstin tavoitetta (Juvonen & Routarinne, 2020). Ennen tekstin ”julkaisemista”, se viimeistellään. Tämä vaihe osoittaa muun muassa, että tekstin käyminen vielä kertaalleen huolellisesti läpi kuuluu kirjoittamiseen (Juvonen & Routarinne, 2020).

Näin kirjoittaessaan oppilaat huomaamattaan vaihtavat näkemyksiään kirjoittamisesta, lauseiden muotoilusta, sananvalinnoista ja tekstin jäsentämisestä (Myllyntausta & Routarinne, 2013).

VERTAISPALAUTE

Tekstit “julkaistaan” eli luetaan muulle ryhmälle ääneen. Oppilaat jakautuvat palauteryhmiin (n. 4 henkilöä), ja antavat siellä palautetta toistensa teksteistä. Oppilaat voivat poimia esimerkiksi tekstin sisältöön liittyviä, konkreettisia asioita, ja esimerkiksi kehuja on myös tärkeä osata perustella (Juvonen & Routarinne, 2020). Palautteen jälkeen oppilaat voivat halutessaan palata tekstiin ja muokata sitä palautteen perusteella.

Tekstien lukemisen ja jakamisen yhteydessä on otollinen tilanne puhua toisen kuuntelemisesta, kohteliaasta palautteesta ja tekijänoikeuksistaikin (Juvonen & Routarinne, 2020).

OPETTAJAN ARVIOINTI

Arvioinnin kohteena on mielipidekirjoitukset, ja se perustuu ennen työskentelyä yhdessä laadittuihin mielipidekirjoituksen piirteisiin. Tämän lisäksi opettaja arvioi oikeinkirjoitusta, joka kulkee luonnollisesti muidenkin kirjoitustehtävien arvioinnissa mukana. Opettaja arvioi tässä tehtävässä myös parityöskentelyn onnistumista ja yhteisten pelisääntöjen noudattamista. Tekstit kerätään jokaisen oppilaan omaan portfolioon, josta opettaja voi nähdä oppilaan edistymisen kouluvuoden aikana (Juvonen & Routarinne, 2020). Oppilaat tekevät myös itsearvioinnin, jossa arvioivat omaa työskentelyään sekä valmista tekstiä. Mikäli tavoitekuvauksen kohdat on asetettu oppilaan taitotasolle sopivasti, oppilas voi erottaa paitsi onnistumisen, myös harjoittelua vaativat kohdat (Juvonen & Routarinne, 2020).

LÄHTEET

Tainio, L., Ahlholm, M., Grünthal, S., Happonen, S., Juvonen, R., Karvonen, U., Routarinne, S. (toim.) 2020. Suomen kieli ja kirjallisuus koulussa. Luku 5 Kirjoittaminen (Juvonen & Routarinne).

Tuomi, M. & Kulju, P. 2015. E-KUVAKIRJOJA IPADEILLA. Teoksessa T. Kaartinen (toim.) Monilukutaito kaikki kaikessa. Tampere: Tampereen yliopiston normaalikoulu)

Myllyntausta, S. & Routarinne, S. 2013. Sanahanat auki! Ideoita ja innostusta kirjoittamiseen. Luku 2 Kirjoittamisen vaihteita.